

Gemünden

Bertha Hirsch, geb. Andorn¹

genannt Bella

geb. 1.10.1897² in Gemünden

gest. 1944³ in Auschwitz

Eltern:

Israel Andorn und

Fanny, geb. Levi

Ehemann:

Jakob Hirsch

Kind:

Ruth, verh. Zur

Ilse

Wohnung

Gemünden, Hainstraße 13

Die ersten Jahre des Dritten Reiches wohnte Bertha Hirsch mit ihren Töchtern bei ihrem Vater in Gemünden.

1939

Israel Andorn, Berta und Ilse Hirsch mussten nach Frankfurt umziehen.

Bertha Hirsch wurde von Frankfurt/M. aus nach Lodz (damals Litzmannstadt) deportiert.⁴ In einem Brief von den Andorns in Frankfurt an befreundete Gemündener Familien ist allerdings als Ziel Theresienstadt genannt.

¹ Nicht anders gekennzeichnete Infos aus: Yad Vashem, The Central Database of Shoah Victim's Names, in www.yadvashem.org ; gemeldet von ihrer Tochter Rut Zur 1980

² Geburtsdatum und Jahr der Deportation: Gedenkbuch. Opfer der Verfolgung der Juden unter der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft in Deutschland 1933-1945, 2., wesentlich erweiterte Auflage; bearbeitet und herausgegeben vom Bundesarchiv Koblenz 2006; dort ist das Ziel der Deportation allerdings unbekannt.

³ Karl-Hermann Völker berichtete in seinem Vortrag, sie sei 1943 gestorben. Todesort und Jahr nennt Tochter Rut in ihrer Page of Testimony (s.o.)

⁴ Das Gedenkbuch nennt das Jahr 1942 als Zeitpunkt der Deportation. Da gab es allerdings keine Transporte mehr nach Lodz.

רשות הזיכרון לשואה ולגבורה, ירושלים

דף-נד

לרשום חללי השואה והגבורה

ירושלים, הר הזיכרון
ד.ד. 3477

תמונת הנספה תוק זכרון השואה והגבורה - יד ושם תשי"ג 1953 קובע בסעיף מס' 2: תפקידו של יורשם הוא לאסוף אל הטולדות את זכרם של כל אלה שבני העם היהודי, שנפלו ונסרו את נפשם, נלחמו וסרו בארץ הנאצי ובקנוריה, ולהציב שם וזכר להם, לקהילות, לארגונים ולמוסדות שנהרסו בגלל השתייכותם לעם היהודי. (ספר החוקים מס' 13, י"ז אלול תשי"ג 28.8.53)	1. שם המשפחה * (באותיות שבריות) הירש (באותיות לטיניות) HIRSCH
	2. שם פרטי (שם משפחה לפני הגיוס/יו) (באותיות שבריות) BERTA - BELLA (באותיות לטיניות) ברטה - בלה
	3. תאריך הלידה -
	4. מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות) GEMÜNDEN-WOHRA GERMANY
	5. שם האב ISRAEL ANDORN
	6. שם האם FANNY ANDORN geb. LEVI
	7. שם בן או בת הזוג (אם בת זוג נא להוסיף שם משפחה לפני הגיוס/יו) JAKOB HIRSCH
	8. מקום המגורים הקבוע (גם באותיות לטיניות) GEMÜNDEN-WOHRA
	9. מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות) FRANKFURT, MAIN LITZMANNSTADT
	10. נסיבות המות (זמן, מקום, זכ"י) (המקום גם באותיות לטיניות) AUSCHWITZ 1944
אני הח"מ רות צור (ליבוביץ) גר ב (כתובת מלאה) גא אילז רב ע"ה 17	
קירבה (משפחתית או אחרת) גרה ב' איצה אה כהן. נ"ל - פקארה גאם	
מצחירה בזה כי העדות שמסרתי כאן על פרטיה היא נכונה ואמיתית, לפי מיטב ידיעתי והכרתי.	
מסוס ותאריך 3.9.1980 גא אילז	חתימה רות צור

...ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם... אשר לא יכדת" ישעיהו נ"ה